

Rektor

Utbildningsdepartement

Yttrande avseende delrapportering av regeringsuppdraget Ansvarsfull internationalisering (U2024/O1012)

Karolinska Institutet (KI) har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande. KI överlämnar härmed yttrandet.

Yttrandet har utarbetats av Isabella Palomba Rydén vid Internationella kansliet, utsedd projektgrupp inom det gemensamma verksamhetsstödet (GVS), internationaliseringsnämnden, kommittén för forskning och berörda studentorganisationer.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Annika Östman Wernerson i närvaro av universitetsdirektör Veronika Sundström efter föredragning av Isabella Palomba Rydén. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Elin Törnqvist.

Annika Östman Wernerson

Isabella Palomba Rydén

Bilaga

- 1) KI:s yttrande avseende delrapportering av regeringsuppdraget Ansvarsfull internationalisering (Rapport 2024:1)

Delges:

Registrator

Utbildningsdepartementet

Yttrande från Karolinska Institutet – delrapportering av regeringsuppdraget Ansvarsfull internationalisering (U2024/01012)

Karolinska Institutet (KI) har beretts tillfälle att yttra sig över delrapporten av regeringsuppdraget Ansvarsfull internationalisering och lämnar följande synpunkter.

Inledning

KI uppskattar regeringens ansträngningar för att stötta lärosäten i arbetet med ansvarsfull internationalisering och den breda ansatsen i uppdraget som inkluderar utbildning, forskning och innovation.

KI uppskattar möjligheten att vara delaktig i dialogen med utredarna, som har beaktat arbetet kring ansvarsfull internationalisering som tidigare har utförts vid KI.

KI understryker vikten av att värna principen om akademisk frihet. Det är en grundpelare för vårt universitet och en förutsättning för samhällsutveckling. Varje lärosäte, lärare och forskare är fria att besluta vilka samarbeten som ingås.

KI delar utredarnas syn att internationalisering är nödvändig för svenska lärosäten, vars grundläggande uppdrag är att bedriva forskning och utbildning i enlighet med högskolelagen och övriga regler. Internationellt forskningssamarbete är avgörande för excellent forskning och innovation, även i en alltmer osäker och polariserad värld. Samtidig understryker KI vikten av att respektera principen att lärosäten inte kan eller ska ta ställning i utrikespolitiken. Fokus bör ligga på akademiska samarbeten som värnar om mänskliga rättigheter, akademisk frihet, institutionell autonomi och kritiskt tänkande.

Om ansvarsfull internationalisering

Begreppet "ansvarsfull internationalisering" fokuserar i utredarnas förslag på säkerhetsaspekter, vilket är en konsekvens av innehållet i regeringsuppdraget och de tidsramar som gäller för uppdraget. Detta speglar även tendensen på europeisk och internationell nivå.

KI vill understryka att begreppet "ansvarsfull internationalisering" bör breddas för att inkludera grundläggande värderingar. Dessa värderingar är liknande de som KI och många andra universitet har enats om i Magna Charta Universitatum, nämligen akademisk frihet, institutionell autonomi och ansvar gentemot samhället.

Omvärlden

Utredningen nämner vikten av att beakta utvecklingen i EU. I maj 2024 enades EU-ministrarna om en rådsrekommendation som syftar till att hantera risker i forskningssamarbeten, särskilt med länder utanför EU. Rekommendationen betonar vikten av kunskapssäkerhet och etik, samtidigt som akademisk frihet och öppen vetenskap upprätthålls.

KI instämmer i behovet av att samordna den svenska modellen med processerna på EU-nivå för att säkerställa ett tydligt och samordnat system.

Målkonflikter och riskanalyser

Det grundläggande behovet av internationellt samarbete inom forskning och utbildning står i potentiell konflikt med säkerhetsrisker som behöver beaktas för att agera ansvarsfullt i internationella samarbeten.

Ett allt större fokus på säkerhetsrisker kan leda till att forskare avstår från samarbeten snarare än att genomgå olika riskhanteringsprocesser. Det vore förödande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft om det ökade fokuset på säkerhetsrisker och målkonflikter ledde till en kultur av rädsla för internationellt samarbete inom specifika områden eller med specifika länder.

KI delar uppfattningen att riskbedömningar kan vara nödvändiga för vissa specifika samarbeten, men att dessa ska vara balanserade och proportionerliga.

System för ansvarsfull internationalisering – Policy, Vägledande nationella riktlinjer & Riktlinjer som är anpassade till den egna verksamheten

Systemet för ansvarsfull internationalisering som föreslås för att hantera säkerhetsrisker kan förhoppningsvis bidra till ökad tydlighet. KI ser dock en risk att en politisk förankrad policy kan bidra till ökad politisering.

Lärosäten styrs idag av en rad föreskrifter inom områden som dataskydd, patientsäkerhet, djurförsök, säkerhetsskydd, informationssäkerhet, exportkontroll, etisk godkännande och forskningsansvar. Det innebär att det redan finns flera krav som lärosäten anpassar sig till.

När det gäller exempelvis informationssäkerhet är detta ett område som redan står högt på agendan för KI. Inom detta område finns omfattande regler som lärosäten behöver förhålla sig till.

Andra aspekter, såsom god forskningssed, forskningsintegritet, etik, öppen vetenskap, hållbarhet, jämställdhet och mångfald är naturliga delar av en sammansatt bedömning före ett internationellt samarbete inleds.

Utredarna beskriver riktlinjerna som "princip som kan eller bör följas". KI välkomnar riktlinjer som kan bidra till ökad tydlighet men understryker vikten av att behålla ett flexibelt synsätt.

Utredarna föreslår att man bör undvika att skapa listor över icke godkända samarbetsparter. KI delar utredarnas uppfattning i frågan och understryker vikten av ett neutralt angreppssätt i förhållande till samarbetsländer som är anpassningsbart och icke-fördömande.

När det gäller utredarnas förslag att varje lärosäte bör utarbeta egna riktlinjer utifrån de vägledande nationella riktlinjerna, vill KI betona vikten av

att låta varje lärosäte utveckla en modell som är anpassat för den egna verksamheten och som kan innehålla en bred palett av insatser.

Stödstruktur

Beträffande hanteringen av svåra bedömningar föreslår utredarna att lärosäten bör etablera en stödstruktur för att säkerställa att internationella aktiviteter bedrivs på ett ansvarsfullt sätt. KI instämmer i behovet av en anpassad stödstruktur som möjliggör en balanserad bedömning där alla relevanta faktorer vägs samman.

Det är dock viktigt att notera att lärosäten generellt saknar tillgång till konfidentiell information. Lärosätens huvuduppdrag är att leverera utbildning och forskning av hög kvalitet och kan inte förväntas ta över ansvar som idag ligger hos olika säkerhetsmyndigheter. Därför behöver interna processer och stödstruktur baseras på informationen som är lättillgänglig via öppen data.

KI anser att den nationella stödstruktur som föreslås bör vara rådgivande och utgöra en kunskapsbank genom att samla kompetens och erfarenhet. Det slutgiltiga beslutet kring internationella samarbeten måste dock tas vid själva lärosätet.

Kultur om ansvarsfull internationalisering

Utredarna betonar behovet av att etablera en kultur av ansvarsfull internationalisering vid varje lärosäte. Detta syftar till att öka det professionella omdömet hos alla involverade aktörer. För att hantera svåra bedömningar behöver lärosäten bygga erfarenhet och kompetens över tid.

KI delar denna bedömning och uppskattar insikten att det handlar om en långsiktig kompetens som bör byggas varsamt för att inte negativt påverka viljan att samarbeta internationellt.

Långsiktighet

När det gäller det långsiktiga synsättet i arbetet anser utredarna att erfarenhet bör byggas över tid, både hos lärosäten och hos berörda myndigheter. Detta kan vid behov leda till justering av framtagna riktlinjer och vidareutveckling av samverkan inom sektorn.

KI delar detta arbetssätt och instämmer i bedömningen att arbetet bör präglas av ett långsiktigt förhållningssätt.

Kostnader

Utredarna har inte undersökt kostnadsfrågan och huruvida förslaget kan medföra en ökad administrativ börda och överlappande ansvar som skulle påverka lärosäten negativt.

KI vill dock poängtera att i det fortsatta arbetet bör hänsyn tas till de ökade kostnader arbetet med ansvarsfull internationalisering kan leda till.

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign